

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/313/2021
Identifikačné číslo spisu: 5920201225
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5920201225.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti Q. U., nar. M. a Q. U., nar. M., obidve bývajúce u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, deti matky D. I., bývajúcej v Q., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Ladislav Janči, s. r. o., so sídlom v Ružomberku, Dončova 1451/21 a otca K. U., bývajúceho Q., zastúpeného Mgr. Monikou Brunovou, advokátkou, so sídlom v Bratislave, Račianska 153, o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté deti, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 2P/32/2020, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 13. januára 2021 sp. zn. 7CoP/56/2020, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a .
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Ružomberok (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ a „okresný súd“) rozsudkom zo 16. septembra 2020 č. k. 2P/32/2020-92 v spojení s doplniacim rozsudkom z 24. septembra 2020 č. k. 2P/32/2020-96 znížil vyživovaciu povinnosť otca na mal. Q. a mal. Q. zo sumy 350 eur mesačne na sumu 200 eur mesačne na každé dieťa od 2. júla 2020, ktoré je povinný zasielať na účet matky maloletých detí. Vo zvyšnej časti návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zo sumy 350 eur na sumu 150 eur ako nedôvodný zamietol. Doplniacim rozsudkom z 24. septembra 2020 č. k. 2P/32/2020-96 súd prvej inštancie v zmysle § 225 CSP rozhodol, že týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 2P/39/2019 z 25. novembra 2019 v časti o určení vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že naposledy o výživnom otca na maloleté deti bolo rozhodované rozsudkom Okresného súdu Ružomberok z 25. novembra 2019 sp. zn. 2P/39/2019, ktorým na základe rodičovskej dohody sa otec zaviazal platiť výživné na každé z maloletých detí vo výške 350 eur mesačne. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie mal otec otvorenú živnosť od 15. októbra 2019, pred otvorením živnosti pracoval vo Švajčiarsku, kde jeho priemerný mesačný príjem predstavoval 3.477 eur. V tom čase otec nevedel preukázať, akým spôsobom bol ukončený pracovný pomer vo Švajčiarsku. Na základe vykonaného dokazovania je zrejmé, že tento bol 13. mája 2019 dohodnutý na dobu neurčitú a 30. septembra 2019 na dobu určitú, maximálne na 14 dní, pričom otec

zvažoval, že sa vráti na územie Slovenskej republiky. V čase, keď otec uzatváral dohodu, mal úspory vo výške 20.000 eur, ktoré sú predmetom BSM, ktoré požičal svojmu kamarátovi W. V., ktorý mu v súčasnej dobe spláca splátku dlhu vo výške 200 eur s tým, že suma 20.000 eur bude predmetom vyporiadania BSM po rozvedení rodičov maloletých detí. V súčasnej dobe otec pracuje cez agentúru TRENKWALDER pre spoločnosť K., kde dosahuje čistý príjem 850-900 eur mesačne. Na základe výkonu živnostenskej činnosti otec dosahoval príjem 450 eur, ktorú ukončil 4. januára 2020 pre nedostatok zákaziek. Na základe takto zisteného skutkového stavu dospel súd prvej inštancie k záveru, že na strane otca oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu došlo k podstatnému poklesu príjmu, z ktorého nie je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť výživné na základe uzavretej rodičovskej dohody vo výške 350 eur na každé dieťa. Otec v konaní preukázal, akým spôsobom skončil jeho pracovný pomer vo Švajčiarsku, pričom nie je možné od neho spravodlivo žiadať, aby naďalej bol v zahraničí zamestnaný. V čase posledného rozhodovania súdu prvej inštancie otec sa zaviazal platiť výživné za omnoho lepších pomerov, než sa v súčasnej dobe nachádza, keď dosahuje príjem iba z pracovného pomeru v spoločnosti Mondi SCP, keď doposiaľ dohodnutá výška výživného predstavuje viac ako 20 - 30 % čistého príjmu. Uviedol, že matka maloletých detí má vyšší príjem ako otec maloletých detí. Na základe takto zisteného skutkového stavu dospel súd k záveru, že je dôvodné, aby otec platil znížené výživné vo výške 200 eur na každé dieťa s účinnosťou od podania návrhu. Návrhu otca na zníženie výživného v celom rozsahu nevyhovelo, keďže deti sú vekovo staršie, staršia dcéra nastúpila na strednú školu, na ktoré okolnosti pri rozhodovaní prihliadal. Na tvrdenia matky, že otec by mohol dosahovať aj príjem z nájmu rodinného domu, nemohol prihliadať, keďže sa jedná o nehnuteľnosť, ktorá je ich spoločným majetkom.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „odvolací súd“ a „krajský súd“) rozsudkom z 13. januára 2021 sp. zn. 7CoP/56/2020 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a určil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Podľa názoru odvolacieho súdu je záver súdu prvej inštancie, ktorý na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v zmysle § 78 ods. 1 v spojení s podmienkami uvedenými v § 75 ods. 1 a § 62 Zákona o rodine (ďalej len „ZoR“) je dôvodné znížiť výživné otca zo sumy 350 eur na sumu 200 eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu, t. j. od 2. júla 2020, správny. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania nebolo možné otcovi vytknúť správanie, že by úmyselne a so zámerom po predchádzajúcom rozhodnutí - uzavretím dohody o výživnom, znižoval svoj príjem, keďže mal uzatvorené živnostenské oprávnenie, z ktorého sa snažil príjem pravidelne získavať. K ukončeniu živnostenskej činnosti otca došlo 4. januára 2020, podľa jeho tvrdenia pre nedostatok zákaziek, pričom v konaní neboli produkované dôkazy a tvrdenia, ktoré by preukazovali opak. Pokiaľ otec ukončil živnostenskú činnosť a tým aj možnosť dosahovať určitý príjem, zamestnal sa v obchodnej spoločnosti Mondi SCP na základe uzatvorenej pracovnej zmluvy. Vychádzajúc teda zo sledu týchto udalostí, je zrejmé, že otec mal snahu zabezpečiť si finančné prostriedky prácou, či to už bolo pracovnou činnosťou v zahraničí alebo výkonom podnikateľskej činnosti a neskôr na základe uzatvoreného pracovného pomeru. Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu, odvolací súd zhodne so záverom súdu prvej inštancie preto dospel k záveru, že oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu súdu o výživnom - v okolnostiach uzavretia dohody o výživnom, došlo v možnostiach a schopnostiach povinného rodiča k zmene pomerov, keďže oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu v súčasnej dobe otec dosahuje príjem už iba z pracovného pomeru, z ktorej výšky bolo potrebné pri rozhodovaní o výživnom vychádzať. Na ďalšie okolnosti, že otec nakladá so sumou 20.000 eur - úsporami nadobudnutými za trvania manželstva, ako aj s nehnuteľnosťou - rodinným domom, v ktorom býva a ktorý by mohol prenajať, správne súd prvej inštancie neprihliadal, keďže tieto veci tvoria predmet BSM účastníkov, a ktoré vo vzťahu k podmienkam uvedeným v § 62 ods. 2 ZoR by mohli byť vyhodnocované v prípade, ak by mal otec z týchto majetkových hodnôt príjem. Obdobne vyššie uvedené je možné hodnotiť aj vo vzťahu k nakladaniu s pozemkom vo výlučnom vlastníctve otca, nakoľko z výsledkov vykonaného dokazovania nevyplýva, o aký pozemok sa jedná, prípadne, či by otec mohol mať z neho majetkový prospech získaný napríklad uzavretím nájomnej zmluvy. V tejto súvislosti odvolací súd nepovažoval odvolacie námietky matky, že otec mohol pozemok predať (len) za účelom platenia výživného, za dôvodné. Správne súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že nebolo dôvodné návrhu otca na zníženie výživného v plnom rozsahu vyhovieť vzhľadom k tomu, že aj mladšia dcéra nastúpila na strednú školu, obidve deti sú vekovo staršie, do

budúcna budú potrebovať - vzhľadom na osobné, kultúrne, spoločenské vyžitie - viac, z uvedených dôvodov odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, keď vo zvyšnej časti návrh otca na zníženie výživného zamietol. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, keď súd prvej inštancie na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že je dôvodné v zmysle § 78 ods. 1 ZoR v spojení s podmienkami uvedenými v § 75 ods. 1 a § 62 ZoR znížiť vyživovaciu povinnosť otca na maloleté deti na každé vo výške 200 eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu s tým, že vo zvyšnej časti návrh otca ako nedôvodný zamietol, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže z okolností veci nevyplýva, že by bolo dôvodné niektorému z nich náhradu trov priznať.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala matka (ďalej aj ako „dovolatelka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Matka má za to, že rozsudok odvolacieho súdu nebol riadne odôvodnený, a že odvolací súd nerozhodoval podľa relevantnej právnej normy, t. j. § 26 a § 78 ZoR. Taktiež matka nedostala na nastolené právne a skutkovo relevantné otázky ohľadom existencie zásadnej zmeny pomerov a nemožnosti rozhodnúť nad rámec návrhu na začatie konania v časti momentu, od ktorého sa zmení výživné, a ani na otázku porušenia legitímnych očakávaní matky, také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Jedná sa o rozhodnutie, ktoré je prekvapivé a v rozpore s predchádzajúcim právnym názorom všeobecných súdov, ktoré v zásade jednotne nahliadajú na aplikáciu § 78 a § 26 ZoR. Nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia spočíva v tom, že hoci súd prijal záver o znížení výživného otca k maloletým Q. a Q., nevysvetlil, na základe čoho dospel k záveru o zmene pomerov na strane otca, resp. zásadnej zmene pomerov u otca, a ako boli v danom prípade naplnené podmienky aplikácie § 78 Zákona o rodine. Odvolací súd nereagoval ani na námietku, že okresný súd tým, že 24. septembra 2020 vydal „doplnujúci“ rozsudok, sám priznal, že jeho rozhodnutie zo 16. septembra 2020 je arbitrárne a nesprávne, a odňal tak matke právo konať pred súdom vo svojej veci. Súd vydaním rozsudku zo 16. septembra 2020 určil otcovi novú povinnosť platiť výživné bez toho, aby zrušil predchádzajúce súdne rozhodnutie o výživnom. Navyše súd sa snažil rozhodnúť retroaktívne, pretože novú vyživovaciu povinnosť určil spätne od 2. júla 2020, hoci rozsudok vyhlásil až 16. septembra 2020. Takáto retroaktivita je v rodinno-právnych veciach neprijateľná. Pri vydaní rozsudku z 24. septembra 2020 súd nemal snahu rozhodovať o „zabudnutej“ časti predmetu konania, ale snažil sa opraviť svoju chybu pri vydaní rozsudku zo 16. septembra 2020. Túto opravu navyše učinil v rozpore s obsahom § 225 ods. 1 CSP. Dňa 16. septembra 2020 ale súd o predmete konania rozhodol aj keď vadne, ale týmto rozhodnutím predmet konania vyčerpal. Súd prvej inštancie stranám oznámil, že bude vyhlásený doplnujúci rozsudok až v deň jeho vyhlásenia, doslova niekoľko minút predtým ako sa tak malo stať. Z tohto pohľadu nebol ani dodržaný procesný postup pri vyhlásení doplnujúceho rozsudku. Doplnujúci rozsudok vyhlásil spôsobom nerespektujúcim právo účastníka konania účasť na konaní a právo byť prítomný na vyhlásení rozsudku. K dovolaciemu dôvodu § 421 ods. 1 písm. a/ CSP matka uviedla, že náklady na maloleté sa medzičasom mierne zvýšili, pričom príjem matky ostal približne na rovnakej úrovni ako pri poslednom rozhodnutí. Rovnako tvrdí, že v danej veci nedošlo z pohľadu otca k zmene k horšiemu, pričom poukázala na nesprávne vyhodnotenie skutkových okolností prípadu. Zároveň uviedla rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 236/2018, R 72/1965, R 101/1967, R 27/1974. Na záver dovolateľka navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, eventuálne vo veci rozhodol sám tak, že zmení napadnuté rozhodnutie tak, že návrh otca na zníženie výživného v celom rozsahu zamietne a prizná matke plnú náhradu trov konania.

4. Otec vo vyjadrení k dovolaniu považoval vykonané dokazovanie za dostačujúce, rozsudok za vecne správny, zákonný a riadne odôvodnený a preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie zamietol.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k dovolaniu zotrval na svojich doterajších prednesoch a písomných vyjadreniach v konaní.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), v spojení s ustanovením § 2 CMP, po zistení, že dovolanie podal včas účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP a súčasne spĺňajúci

podmienku § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Dovolateľka v danom prípade vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie dovolaním napadnúť (úspešne). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces z hľadiska § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým súd zasiahol do Ústavou Slovenskej republiky, resp. Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantovaných práv dovolateľa, v dôsledku čoho bolo dovolateľovi znemožnené domáhať sa práva na súdnu ochranu prostriedkami, ktoré mu zákon priznáva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017).

12.1. Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie matky, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

13. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Pod pojmom nesprávny procesný postup je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu napr.: právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a ku všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol strane rozsudok doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu (pozri napr. sp. zn. 2 Cdo 105/2018, 5 Obdo 17/2020).

15. K namietanej vade malo podľa matky dôjsť nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu, a to že súd prvej inštancie stranám oznámil, že bude vyhlásený doplniací rozsudok až v deň jeho vyhlásenia a doplniací rozsudok vyhlásil spôsobom nerešpektujúcim právo účastníka konania účasti na konaní a právo byť prítomný na vyhlásení rozsudku. Dovolací súd podotýka, že samotné vyhlásenie doplnacieho rozsudku bez účasti matky však nespôsobuje reálnu ani právnu nemožnosť podania odvolania, resp. iných procesných práv. Preto vytýkaný procesný postup prvoinštančného súdu, resp. jeho nesprávnosť, bez ďalšieho nemal za následok znemožnenie, aby matka uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Matke riadne doručil súd prvej inštancie doplniací rozsudok, pričom nebolo dotknuté jej právo podať odvolanie.

16. Dovolací súd poznamenáva, že v rozhodnutí R 39/1993 bolo konštatované, že podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. nie je splnená, ak sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom len pre časť konania a do tej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania. Táto podmienka nie je daná napr. vtedy, ak súd síce rozhodol na pojednávaní, na ktoré účastníka nepredvolal, ale rozsudok mu riadne doručil, takže účastník mohol podať proti nemu odvolanie.

17. Právo strany, resp. účastníka konania, aby jeho vec bola prejednaná verejne a v jeho prítomnosti, zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno chápať tak, že by súd nemohol konať a rozhodnúť vo veci bez prítomnosti strany, ale tak, že súd je povinný strane poskytnúť priestor na uplatnenie tohto práva. Uvedená požiadavka bola za predchádzajúcej platnej právnej úpravy vyjadrená hlavne v ustanovení § 115 ods. 2 O. s. p. (teraz § 178 ods. 1 a 2 CSP a § 33 ods. 2 CMP), ktoré súdu ukladalo predvolať účastníkov na pojednávanie tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. Bolo na účastníkovi, či využije svoje právo zúčastniť sa pojednávania na súde. Ak účastníkovi bránila určitá prekážka v účasti na pojednávaní, mal z tohto dôvodu požiadať o odročenie pojednávania, pričom bolo treba súdu oznámiť dôvod tejto žiadosti. Ustanovenie § 101 ods. 2 O. s. p. súdu umožňovalo prejednať vec aj v neprítomnosti takéhoto účastníka, ktorý - hoci riadne predvolaný - sa nedostavil na pojednávanie, ani nepožiadaval z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Novoprijatá koncepcia CSP (§ 157 ods. 1 a 2) vychádza z princípu aktivity strán a za tým účelom boli prijaté ustanovenia o procesnom útoku, obrane a koncentrácii konania (§ 149 až § 154 CSP). Naproti tomu konanie podľa CMP je založené na princípe oficiality a súd pokračuje v konaní aj vtedy, keď sú účastníci nečinní (§ 31 CMP).

18. Matka je taktiež názoru, že súd prvej inštancie vydal doplniací rozsudok 24. septembra 2020 v rozpore s obsahom § 225 ods. 1 CSP.

19. Ak v konečnom rozsudku nebol vyčerpaný celý predmet konania, alebo ak súd opomenie rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania, o ktorom sa rozhoduje z úradnej povinnosti (§ 262 ods. 1), prípadne ak o návrhu strany sporu na rozhodnutie o predbežnej vykonateľnosti rozsudku (§ 233), takéto nedostatky je možné napraviť doplniacim rozsudkom vydaným buď na návrh strany sporu, alebo za podmienok uvedených v zákone aj bez návrhu.

20. Súd prvej inštancie svojím doplniacim rozsudkom z 24. septembra 2020 č. k. 2P/32/2020-96 doplnil rozsudok zo 16. septembra 2020 č. k. 2P/32/2020-92, nakoľko opomenul rozhodnúť o zmene ostatného rozsudku sp. zn. 2P/39/2019 z 25. novembra 2019 v časti určenia výšky vyživovacej povinnosti. Je zrejmé, že súd prvej inštancie nerozhodol o celom predmete konania, a preto vyhlásil doplniací rozsudok, ktorým rozhodol o tom, že týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 2P/39/2019 z 25. novembra 2019 v časti o určení vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom.

21. Dovolací súd podotýka, že ako bolo už vyššie uvedené (bod 11.), ani prípadné procesné pochybenie odvolacieho, resp. prvoinštančného súdu neznamená automaticky existenciu dôvodov zmätočnosti rozhodnutia v zmysle § 420 písm. f/ CSP, pokiaľ nespĺňa všetky atribúty vyžadované právnu úpravou a to, že tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň, že intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ide o prejav materiálneho nazerania na ochranu procesných práv. Dovolací súd v tých okolnostiach, ktoré matka vymedzila v dovolaní ako dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f/ CSP, nezistil prípustnosť ani dôvodnosť dovolania.

22. K námietke dovolateľky, že súd prvej inštancie novú vyživovaciu povinnosť určil spätne od 2. júla 2020, pričom retroaktivita je v danej veci neprijateľná, dovolací súd konštatuje, že táto nie je dôvodná.

23. Vo všeobecnosti platí, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (§

219 ods. 4 CSP). Táto základná zásada je prelomená § 121 CMP, v zmysle ktorého rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu, možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery. Právna úprava vychádza z koncepcie zmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí v prípade zmeny pomerov, a to v dôsledku uplatnenia klauzuly rebus sic stantibus (výhrada zmeny pomerov). Nové rozhodnutie bude reflektovať zmenené pomery, bez potreby riešiť uvedené prostredníctvom systému opravných prostriedkov. Pri zmene takéhoto rozsudku, už súd nemôže preskúmať správnosť pôvodného rozsudku, môže sa zaoberať len otázkou, či došlo k zmene rozhodujúcich pomerov. Ak súd vyhovie návrhu na zmenu rozsudku podľa § 121 CMP, musí vo výroku rozsudku vyjadriť, že ide o zmenu pôvodného rozsudku. Civilný mimosporový poriadok pod pojmom „zmena pomerov“ rozumie len zmenu podstatnú a závažnú, nie zmeny krátkodobého charakteru. Malo by ísť o podstatné zmeny v tých skutočnostiach, ktoré tvorili skutkový základ pôvodného rozhodnutia. Rovnako v zmysle § 78 ods. 1 veta prvá ZoR, podľa ktorého zmenu pomerov v zmysle tohto ustanovenia je možné definovať ako taký stav, ktorý je odlišný od stavu, ktorý bol rozhodujúci pri pôvodnom (predchádzajúcom) rozhodovaní.

24. Z ustanovenia § 77 ZoR vyplýva, že právo na výživné sa nepremlčuje, avšak možno ho priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Podľa právnej úpravy § 24 CMP je konanie začaté dňom, kedy súdu došiel návrh na jeho začatie, alebo kedy bolo vydané uznesenie, podľa ktorého sa konanie začína bez návrhu. V prípade podania návrhu sa za deň začatia konania jednoznačne považuje až deň, keď bol návrh súdu doručený.

25. Z obsahu spisu vyplýva, že návrh otca bol doručený súdu prvej inštancie 2. júla 2020. Rovnako je zrejmé, že nová vyživovacia povinnosť bola súdom určená späťne od 2. júla 2020, ku ktorému dňu súd prvej inštancie konštatoval existenciu podstatnej zmeny pomerov v tých skutočnostiach, ktoré tvorili skutkový základ pôvodného rozhodnutia. Nakoľko z vyššie uvedeného vyplýva, že súd môže zmeniť výživné najskôr od podania návrhu na súd, dovolací súd uvádza, že daným určením výšky výživného od 2. júla 2020 postupoval súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 78 ZoR a nejde z jeho strany o žiadnu retroaktivitu.

26. Dovolateľka vytýkala súdom nesprávne zistený skutkový stav veci, resp. nesúhlasila so skutkovými zisteniami a ich hodnotením. Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že už podľa predchádzajúcej procesnoprávnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (napr. R 42/1993 a sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 104/2010, 7 Cdo 248/2012). Nová právna úprava na podstate uvedeného nič nezmenila. Rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané patrí výlučne súdu, a nie účastníkom konania. Pokiaľ konajúce súdy na to, aby ustálili skutkový stav, ktorý im umožňuje meritórne rozhodnúť, vykonajú iba časť navrhnutých dôkazov, konajú v rámci svojich kompetencií, pričom rozsah vykonaného dokazovania nie je závislý od vôle účastníkov konania.

27. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porovnaj ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

28. Pokiaľ dovolateľka považovala za procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP skutočnosť, že súdy v danej veci neaplikovali, prípadne nesprávne aplikovali ňou označené ustanovenia Zákona o rodine, dovolací súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy občianskeho súdneho konania dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a tiež sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľkou tvrdenú vadu zmätočnosti (§ 420 CSP), zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018).

29. Najvyšší súd vyššie uvedené dopĺňa poukazom na konštatovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

30. Dovolaateľka rovnako namietala nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa účastníci domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov odvolací súd vychádzal, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd a ako tieto úvahy posudzoval odvolací súd. Súd prvej inštancie v rámci predmetu konania komplexne posudzoval zmenené pomery účastníkov konania, ktoré majú vplyv na zníženie výživného na maloleté deti a v bode 21. odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že na základe rodičovskej dohody, ktorá bola schválená rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 2P/39/2019 sa otec zaviazal dobrovoľne prispievať na výživu maloletých detí výživným vo výške 350 eur mesačne na každé maloleté dieťa. V tom čase mal otec otvorenú živnosť (od 15.10.2019) a pred otvorením živnosti pracoval vo Švajčiarsku, jeho priemerný mesačný príjem vo Švajčiarsku bol vo výške 3.477 eur, pričom vo tom čase otec zvažoval, že sa vráti na územie Slovenskej republiky. V súčasnej dobe však otec pracuje cez agentúru TRENKWALDER pre spoločnosť K. a jeho čistý príjem je cca 850-900 eur mesačne. Príjmové a majetkové pomery matky sa od posledného rozhodnutia súdu o výške vyživovacej povinnosti výrazne nezmenili, sú mierne lepšie, pokiaľ sa týka nevyhnutných životných mesačných nákladov u maloletých detí, tieto sú nepatrne vyššie vzhľadom na skutočnosť, že deti sú vekovo staršie a nastúpili do vyšších ročníkov, resp. staršia dcéra na strednú školu. Maloleté deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom ak teda otec maloletých detí nedosahuje taký príjem, aby mohol platiť naposledy určené výživné, súd návrhu otca čiastočne vyhovel a znížil vyživovaciu povinnosť otca na maloleté deti na sumu 200 eur mesačne na každé maloleté dieťa. Príjem otca spolu so splátkou pôžičky, ktorú mu vracia v dvestoeurových mesačných splátkach dlžník W. V. dostatočne postačuje na to, aby na každé dieťa platil výživné vo výške 200 eur a tým pádom boli zabezpečené potreby a oprávnené záujmy maloletých detí. Vo väzbe na uvedené potom rozhodoval aj odvolací súd. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, a v bode 13., 14. odôvodnenia rozhodnutia uviedol, že nesúhlasí s odvolacími námietkami matky proti rozsudku súdu prvej inštancie, že súd v čase posledného rozhodovania v konaní o rozvod manželstva výlučne vychádzal iba z toho, že jediným príjmom otca bol príjem z podnikateľskej činnosti, z ktorého potom súd pri rozhodovaní o výživnom vychádzal. Správne súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia vyvodil, že otec vo Švajčiarsku pracoval krátku dobu, mal dohodnutú dobu výkonu pracovnej činnosti na dobu určitú a nebolo možné od neho spravodlivo žiadať bez znalostí ďalších okolností, že mohol (mal) naďalej prácu vo Švajčiarsku vykonávať. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania nebolo možné otcovi vytknúť správanie, že by úmyselne a so zámerom po predchádzajúcom rozhodnutí - uzavretím dohody o výživnom, znížoval svoj príjem, keďže mal uzatvorené živnostenské oprávnenie, z ktorého sa snažil príjem pravidelne získavať. K ukončeniu živnostenskej činnosti otca došlo 4.1.2020, podľa jeho tvrdenia pre nedostatok zákaziek, pričom v konaní neboli produkované dôkazy a tvrdenia, ktoré by preukazovali opak. Pokiaľ otec ukončil živnostenskú činnosť a tým aj možnosť dosahovať určitý príjem, zamestnal sa v obchodnej spoločnosti Mondí SCP na základe uzatvorenej pracovnej

zmluvy. Vychádzajúc teda zo sledu týchto udalostí, je zrejmé, že otec mal snahu zabezpečovať si finančné prostriedky prácou, či to už bolo pracovnou činnosťou v zahraničí alebo výkonom podnikateľskej činnosti a neskôr na základe uzatvoreného pracovného pomeru. Vychádzajúc z takto zisteného skutkového stavu, odvolací súd zhodne so záverom súdu prvej inštancie preto dospel k záveru, že oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu súdu o výživnom, v súčasnej dobe otec dosahuje príjem už iba z pracovného pomeru, z ktorej výšky bolo potrebné pri rozhodovaní o výživnom vychádzať. Na ďalšie okolnosti, že otec nakladá so sumou 20.000 eur - úsporami nadobudnutými za trvania manželstva, ako aj s nehnuteľnosťou - rodinným domom, v ktorom býva, a ktorý by mohol prenajať, správne súd prvej inštancie neprihliadal, keďže tieto veci tvoria predmet BSM účastníkov, a ktoré vo vzťahu k podmienkam uvedeným v § 62 ods. 2 Zákona o rodine by mohli byť vyhodnocované v prípade, ak by mal otec z týchto majetkových hodnôt príjem. Správne súd na základe zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že nebolo dôvodné návrhu otca na zníženie výživného v plnom rozsahu vyhovieť vzhľadom k tomu, že aj mladšia dcéra nastúpila na strednú školu, obidve deti sú vekovo staršie, do budúcnosti budú potrebovať - vzhľadom na osobné, kultúrne, spoločenské vyžitie - viac, z uvedených dôvodov odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, keď vo zvyšnej časti návrh otca na zníženie výživného zamietol. Obsah spisu tak nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. V konaní boli dostatočne zohľadnené pomery účastníkov konania, potreby maloletých a možnosti otca a matky. V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - vid' rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedenie ustanovení, ktoré aplikoval, a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlenie právnych úvah, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP.

31. V reakcii na dovolacie argumenty dovolateľky - matky dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, pričom to rozhodne nie je tento prípad. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

32. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie matky nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, a preto ho v tejto časti podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

33. Dovolaateľka taktiež namietala právne závery odvolacieho súdu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

34. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

35. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP).

36. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním.

Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

37. Ako už bolo uvedené, z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP vyplýva, že otázkou relevantnou pre prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia môže byť len otázka právna (hmotnoprávna alebo procesnoprávna, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), a nie otázka skutková. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania; to znamená, že pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad. Ak v dovolaní vymedzená otázka - ktorú má podľa dovolateľa posudzovať vo svojom rozhodnutí dovolací súd - nie je právnou otázkou, ale predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 CSP a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 218/2017, 3 Cdo 27/2019, 4 Cdo 172/2017, 4 Cdo 148/2018). Tento záver dovolacieho súdu podporuje aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 1. februára 2018 sp. zn. IV. ÚS 83/2018 a to, že trovy konania musia byť účelne vynaložené a účelnosť je podmienkou ich priznania. Ak táto podmienka bola splnená je vecou úvahy súdu (diskrécie), ktorá však musí byť vždy primerane odôvodnená.

38. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane ale v prípade absencie vymedzenia právnej otázky a bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu, týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP.

39. Z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) je zrejmé, že dovolateľka namieta nesprávne právne posúdenie v súvislosti s otázkou určenia primeranej výšky výživného vzhľadom na schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca.

40. Na tomto mieste dovolací súd nad rámec uvedeného poukazuje na už skôr prijaté právne závery najvyššieho súdu vyjadrené v rozhodnutiach sp. zn. 8 Cdo 50/2017, 3 Cdo 88/2017, 3 Cdo 87/2017, 3 Cdo 226/2017, v zmysle ktorých určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napr. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd zastáva názor, že každé jedno rozhodnutie o výživnom na dieťa (aj plnoleté) je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výživného postupujú totiž súdy vždy

diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrývajú na určitých striktných hraniciach (porovnaj sp. zn. 8 Cdo 50/2017, 3 Cdo 226/2017, 3 Cdo 88/2017). V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky výživného zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 226/2017). Zároveň je namieste konštatovanie, že vyriešením takto vysoko individuálnej otázky (akou je určenie konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti) sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu.

41. Pokiaľ dovolateľka nesúhlasí s tým, ako odvolací súd posúdil v danom prípade schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca zistené na základe vykonaného dokazovania, dovolací súd zdôrazňuje, že sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

42. Dovolanie podané z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci dovolateľka odôvodnila aj nepreskúmateľnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, čo však rovnako nezodpovedá požiadavkám pre vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP. Vzhľadom na skutočnosť, že dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP), nie je oprávnený námietky dovolateľky v tomto smere preskúmať.

43. Dovolací súd záverom poukazuje na § 121 CMP, podľa ktorého rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery. Dovolateľke teda nič nebráni v budúcnosti v prípade zmeny pomerov podať na príslušný súd návrh na zmenu výživného.

44. S poukazom na uvedené dovolací súd uzatvára, že v dovolaní nie je dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, a preto dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

45. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd podľa § § 453 ods. 1 CSP a § 52 CMP rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

46. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.